

SARKANDAUGAVA KOPĀ AR ARHITEKTU ARTI ZVIRGZDIŅU

 08.05. 3 stundas **EUR 6 /skolēniem, studentiem un skolotājiem – EUR 1**

- **Tikšanās 10:00 pieturā pie Traumatoloģijas institūta**
- **Sarkandaugava** bija pāris kilometrus garš **Daugavas attekas atzars** – vecupe, kura vēl 20. gadsimta vidū gar Dunes ielu stiepās līdz pat kara hospitālim. Sarkandaugavas apkaime ir izaugusi uz kādreizējās upes senkrasta kāpas.
- Pēc Lielā Ziemeļu kara, kad Rīga nonāca Krievijas impērijas valdījumā, kara laikā celtā **skanstis** nocietinājumu vietā tika ierīkots plašs dārzs – t.s. **Otrais Ķeizardārzs**, kas kļuva par Rīgas pilsoņu iecienītu atpūtas vietu. Vēlāk, 19. gadsimtā parkā tika izveidota **Baltijā lielākā psihiatriskā slimnīca – Aleksandra augstumi**.
- Līdz 1858. gadam Rīgas priekšpilsētās bija aizliegts būvēt jebkādas mūra ēkas, tāpēc pirmās rūpnīcas veidojās uz Pierīgas muižiņu zemēm. Sarkandaugavas apkaimi var uzskatīt par **vienu no pirmajiem Rīgas rūpniecības rajoniem**. To sekmēja atrašanās vieta pie kuģojamās Sarkandaugavas attekas, bet vēlāk arī **Rīgas – Mīlgrāvja dzelzeļa līnija**. Vecākais rūpniecības uzņēmums Sarkandaugavā bija **Rāves cukurfabrika** (celta 1784), kas bijusi pirmā cukura manufaktūra Rīgā un visā Vidzemē.
- Britu uzņēmējs Ričards Hants 1819. gadā Sarkandaugavā nodibināja pirmo moderno, **ar tvaiku darbināmo kokzāģētavu** Rīgā. No tās nosaukumu ieguvusi **Tvaika iela** – ceļš uz kādreizējo zāģētavu. Vēlāk par zāģētavas īpašnieku kļuva Rīgas tirgotājs, finansists un rūpnieks Johans Kristofs Vērmanis. **Wöhrmann & Sohn** kokzāģētava 19. gadsimta vidū bija lielākā Rīgā, taču kompānijā ietilpa arī citi uzņēmumi – čuguna lietuve, mašīnu fabrika un kuģu būvētava – pirmie metālapstrādes uzņēmumi Rīgā.
- Vēsturiski ievērojamākās Sarkandaugavas rūpnīcas: alusdarītava **Waldschlösschen (Aldaris)**, vecākais finiera ražošanas uzņēmums Latvijā – **Latvijas Bērzs, Rīgas stikla rūpnīca Sarkandaugava**, gumijas izstrādājumu rūpnīca **Provodnik** (vēlāk – **RER**), **Rīgas farmaceitiskā fabrika**, Rīgas autobusu fabrika **RAF**. Kā arī virkne rūpnīcu Ganību dambī – **Rūtenberga ķīmiskā fabrika**, apavu fabrika **Buffalo**, **Rīgas Dīzeļbūves rūpnīca**.
- **Strādnieku mājokļu apbūve**, kas saistīta ar rūpniecību Sarkandaugavā – gan 20. gs. sākuma koka mājas, gan pēckara Staļina laiku impozantie nami, gan dažādu modernisma desmitgažu piemēri. Apkaimē ir atrodamas arī **trīs baznīcas** – neogotiskā Sv. Trīsvienības luterāņu baznīca, Kristus Apskaidrošanās pareizticīgo koka baznīciņa, kā arī starpkaru modernisma garā ieturētā Kristus Karaļa katoļu baznīca.

Pieteikšanās:

- jūsu vieta tiks rezervēta pēc līguma noslēgšanas un **EUR 6** iemaksas (skolēniem, studentiem, skolotājiem – EUR 1)

Atteikšanās:

- atsakoties no ekskursijas pēc 30.04., **jūs zaudējat visu summu;**
- iemaksāto summu iespējams pāradresēt citai personai, kura vēlas doties minētajā ekskursijā.

Atlaides, nosacījumi:

- skolotājiem, studentiem un skolēniem, uzrādot apliecību vai izziņu no mācību iestādes, ceļazīmes cena ir EUR 1;
- vietu skaits par samazinātu cenu (EUR 1) ir ierobežots.